

Sygn. akt I NSW 4389/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego M.K.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 29 lipca 2020 r.,

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. (data nadania w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego) M. K., jako „obserwator społeczny z ramienia K.”, wniosła protest wyborczy przeciwko wyborowi A. D. na Prezydenta Rzeczypospolitej zarzucając naruszenie przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów, poprzez wadliwą pracę Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) gmina J. woj. (...) z siedzibą w Szkole Podstawowej w T., T. co mogło mieć wpływ na wynik wyborów.

Jak podniosła, podczas liczenia kart doszło do nieprawidłowości, którą można zakwalifikować jako próbę zafałszowania wyniku wyborczego poprzez

umieszczenie kart wyborczych w niewłaściwy sposób - przy niewłaściwym kandydacie, jak wskazała „[j]eden z takich przypadków został zauważony w czasie ponownego liczenia głosów ze spakowanych już pakietów z kartami wyborczymi” i wynik głosowania został skorygowany o wadliwie przypisany głos ale „komisja nie zarządziła ponownego sprawdzenia wszystkich głosów, więc można domniemywać, że przypadków wadliwego przypisania głosów mogło być więcej”.

Odpis pisma został doręczony Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratorowi Generalnemu oraz Okręgowej Komisji Wyborczej w L.

Prokurator Generalny przedstawił stanowisko, w którym wskazał, że protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zasady wnoszenia protestów określone zostały w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej „k.wyb.”), oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej: „u.wyb. 2020”), do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 4 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, a zgodnie z art. 82 § 5 k.wyb. prawo wniesienia protestu przysługuje również przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu.

Zgodnie z art. 322 § 1 zd. pierwsze k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Rozpatrywany w niniejszej sprawie protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu ponieważ nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 4 i § 5 k.wyb.

Wnosząca protest w *petitum* wskazała, iż wnosi go „jako obserwator społeczny z ramienia Komitetu [...]”, taki dopisek zamieściła też pod swoim podpisem. Wnosząca protest nie wskazała czy jej nazwisko jest umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania.

Jak wynika z art. 82 § 4 i § 4 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, przewodniczący właściwej komisji wyborczej i pełnomocnik wyborczy. Inne podmioty nie są uprawnione do wnoszenia protestów przeciwko ważności wyborów (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 3 listopada 2011 r., III SW 119/11; z 11 lipca 2019 r., I NSW 24/19; 20 listopada 2019 r., I NSW 221/20; z 28 listopada 2019 r., I NSW 129/19). Także z art. 103c. k.wyb. oraz odpowiednio stosowanego art. 103b k.wyb., które regulują status prawny obserwatora społecznego nie wynika uprawnienie do wnoszenia protestów wyborczych przez obserwatorów społecznych.

Jak wskazuje się w literaturze, jeżeli protest wnosi wyborca, to jego obowiązkiem jest wskazanie, w jakim obwodzie głosowania został umieszczony w spisie wyborców. Nie jest konieczne okazywanie stosownego zaświadczenia (zob. B. Deuter, J. Zbieranek, objaśnienia do art. 82, [w:], *Kodeks wyborczy. Komentarz*, K.W. Czaplicki Kazimierz i inni, Warszawa 2018, Lexonline pkt 8). Zasada ta potwierdzona została także przez Sąd Najwyższy, który wskazywał, że jeżeli wnoszący protest nie wskazuje, iż jego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, uzasadnia to pozostawienie protestu bez dalszego biegu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: 10 lipca 2019 r., I NSW 34/19, z 26 listopada 2019 r. I NSW 169/19).

W przedmiotowej sprawie wnosząca protest nie tylko nie wskazała, że jej nazwisko jest umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania,

ale jednoznacznie wyraziła swoją wolę kwestionowania ważności wyborów i wniesienia protestu jako „jako obserwator społeczny”.

Z powyższych względów, działając na podstawie art. 322 § 1 zd. pierwsze k.wyb., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.